

Addendum op het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2022–2025

Gemeente Eijsden-Margraten

Datum: 3 juni 2025

1. Aanleiding

Dit addendum bouwt voort op het door de gemeenteraad vastgestelde Beleidsplan Schuldhulpverlening 2022–2025. De Minima-effectrapportage 2025 van het Nibud en actuele uitvoeringspraktijk laten zien dat gerichte aanvullingen wenselijk zijn. Het addendum bevat aanvullende maatregelen binnen de bestaande beleidskoers.

Aanleiding is de uitkomst van de Minima-effectrapportage 2025 van het Nibud, waaruit blijkt dat bepaalde doelgroepen in de gemeente structureel risico lopen op financiële tekorten. Doel van dit addendum is om het bestaande beleid te intensiveren en beter aan te laten sluiten op de actuele behoeften van huishoudens met een laag inkomen.

2. Uitgangspunten bestaand beleid

Het gemeentelijk armoede- en schuldhulpverleningsbeleid is gericht op het voorkomen, signaleren en oplossen van financiële problematiek bij inwoners van Eijsden-Margraten. Uitgangspunt daarbij is dat iedere inwoner de kans moet krijgen om volwaardig mee te doen in de samenleving, ook bij een laag inkomen of bij schulden.

Het beleid is vastgelegd in:

- Het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2022–2025, dat de visie en hoofdlijnen voor hulp bij schulden en armoede vastlegt;
- Het Uitvoeringsplan Armoedebeleid en Schuldhulpverlening 2022–2025, dat deze beleidsdoelen vertaalt naar concrete maatregelen en instrumenten.

De kernpunten van het bestaande beleid zijn:

1. Preventie en vroegsignalering.
 - Inzetten op het vroegtijdig herkennen van financiële problemen via signalering door woningcorporaties, zorgverzekeraars, energiemaatschappijen en maatschappelijke organisaties.
 - Vergroten van financiële bewustwording en zelfredzaamheid via voorlichting en educatie.
2. Toegankelijke schuldhulpverlening
 - Laagdrempelige toegang tot schuldhulp, onder meer via open inlooppreekuren, samenwerking met de Kredietbank Limburg (KBL) en inzet van een gemeentelijke schuldhulpverlener.
3. Oplossingsgericht maatwerk via integrale ondersteuning

4. Ondersteuning bij laag inkomen
 - Inkomensondersteuning via gemeentelijke minimaregelingen, bijzondere bijstand, collectieve zorgverzekering en ondersteuning bij energiekosten.
 - Aandacht voor armoede onder kinderen, ouderen en alleenstaanden.
 - Doelgroep: huishoudens tot 110% van het sociaal minimum.
5. Samenwerking en integraliteit
 - Nauwe samenwerking met ketenpartners zoals de KBL, sociale partners, zorgorganisaties, woningcorporaties en onderwijsinstellingen.
 - Koppeling met andere domeinen zoals werk, zorg, jeugd en wonen.
6. Beleid gebaseerd op maatwerk en vertrouwen
 - Uitgangspunt dat inwoners met financiële problemen recht hebben op passende ondersteuning, met aandacht voor hun persoonlijke situatie.
 - Toepassen van maatwerk via de bijzondere bijstand en sociaal team.

Belangrijkste bevindingen uit de Minima-effectrapportage 2025

- Grote gezinnen en eenoudergezinnen met oudere kinderen hebben structureel onvoldoende bestedingsruimte;
- Armoedevallen die ontmoedigen uitstroom en doorstroom naar werk;
- Huishoudens met een zorgvraag ervaren hoge structurele meerkosten;
- Minimaregelingen worden onvoldoende benut vanwege onbekendheid en wantrouwen;
- Gedragsgerichte ondersteuning in plaats van uitsluitend financiële maatregelen.

Bevestiging van voortzetting beleidslijn en aanvullingen

Het voorliggende addendum bevestigt de bestaande beleidslijn zoals vastgelegd in het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2022–2025 en het Uitvoeringsplan Armoedebeleid en Schuldhulpverlening. De gemeente blijft inzetten op preventie, maatwerk, vroegsignalering en samenwerking met ketenpartners, met als doel het bevorderen van financiële zelfredzaamheid en het voorkomen van schulden.

Tegelijkertijd worden op basis van actuele inzichten en signalen uit de uitvoeringspraktijk enkele aanvullingen gelegd:

- Versterking van vroegsignalering, mede naar aanleiding van de door de raad aangenomen motie;
- Meer focus op werkende armen, waaronder zzp'ers, die buiten het bereik van reguliere voorzieningen dreigen te vallen;
- Gerichte ondersteuning van alleenstaanden met zorgkosten onder de AOW-leeftijd, waaronder een verlaging van de Wmo-eigen bijdrage;
- Aanpak van het niet-gebruik van voorzieningen, onder meer door betere communicatie en vereenvoudiging van aanvraagprocedures;

- Invoering van maatwerk bij inkomens tot 130% van het sociaal minimum, om armoedeval en terugval bij werkhervatting te voorkomen.

3. Aanvullingen op het bestaande beleid

Met deze aanvullingen wordt het bestaande beleid niet fundamenteel gewijzigd, maar gericht versterkt en verfijnd, binnen de bestaande beleidskaders en financiële ruimte.

3.1 Vroegsignalering versterken

Structurele verankering in uitvoering, samenwerking met ketenpartners, publiekscommunicatie.

3.2 Maatwerk boven inkomensgrens

Maatregel 1 – Lokaal Maatwerkbudget Armoedeval (MAA)

De gemeente ontwikkelt een tijdelijke tegemoetkoming voor huishoudens die door een lichte inkomensstijging het recht op inkomensondersteuning, terwijl hun bestedingsruimte nauwelijks of voor een korte periode toeneemt. De gemeente benut haar beleidsruimte om maatwerkondersteuning toe te staan aan inwoners met een inkomen boven de reguliere inkomensgrenzen (bijv. >120% sociaal minimum), indien sprake is van een aantoonbaar tekort aan bestedingsruimte. Het Sociaal Team voert in dat geval een integrale beoordeling uit, waarbij naast het bruto inkomen ook rekening wordt gehouden met structurele lasten (zoals zorgkosten, alimentatie, schuldenlast) en persoonlijke omstandigheden (zoals gezinssamenstelling of levensgebeurtenissen). Op basis hiervan kan bijzondere bijstand of een maatwerkbudget worden toegekend.

Maatregel 2 – Verfijning gemeentelijke minimaregelingen

Ter voorkoming van een abrupte inkomensval (armoedeval) wordt voorgesteld de inkomensgrens voor gemeentelijke minimaregelingen aan te passen van een harde grens van 110% naar een glijdende schaal tussen 110% en 130% van de bijstandsnorm. De gemeentelijke tegemoetkomingen worden stapsgewijs afgebouwd naarmate het inkomen binnen deze bandbreedte stijgt, waardoor een geleidelijke afname van de ondersteuning ontstaat.

Voorbehoud

De uitvoering van deze maatregel is onder voorbehoud van instemming van de gemeenteraad met de noodzakelijke aanpassing van de geldende verordening, waarin de inkomensgrens wordt gewijzigd conform deze glijdende schaal.

Zodra de raad besluit tot deze wijziging, zal het college de benodigde aanpassingen in de uitvoering doorvoeren.

3.3 Ondersteuning bij zorggerelateerde uitgaven

Maatregel 1:

Het instellen van een verlaagde of nihil eigen bijdrage Wmo voor alleenstaanden onder de AOW-leeftijd met zorgkosten.

Voorbehoud raadsbesluit

De uitvoering van deze maatregel is onder voorbehoud van instemming van de gemeenteraad met het opnemen van deze aanpassing in de geldende verordening. Zodra de raad besluit tot deze wijziging, zal het college de benodigde aanpassingen in de uitvoering doorvoeren.

Maatregel 2:

Proactieve toetsing op aanvullende ondersteuning (zoals individuele inkomenstoeslag of bijzondere bijstand), uitgevoerd door het Sociaal Team in samenwerking met zorgpartners.

Maatregel 3:

Integrale ondersteuning bij schulden voor inwoners met een zorgvraag, in nauwe samenwerking tussen Schuldhulpverlening, Wmo en Jeugdhulp.

3.4 Niet-gebruik regelingen tegengaan

Proactieve communicatie, automatische toekenning, inzet ervaringsdeskundigen. Er komt gerichte preventie en voorlichting voor grotere gezinnen, eenoudergezinnen en mensen met een verstandelijke beperking of chronische aandoening. Hiervoor wordt samengewerkt met scholen, wijkteams en zorgpartners. Hulpverlening wordt laagdrempelig en op maat aangeboden.

3.5 Werkende armen en zzp'ers

De gemeente richt een speciaal ondernemersloket in voor zelfstandig ondernemers (waaronder zzp'ers) die financieel kwetsbaar zijn of in de knel dreigen te komen. Dit loket biedt laagdrempelige ondersteuning en informatie over gemeentelijke regelingen, schuldhulpverlening voor ondernemers (zoals Bbz2004), belastingschulden, inkomensondersteuning en doorverwijzing naar gespecialiseerde partners zoals Kredietbank Limburg of het Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf (IMK). Daarnaast wordt ingezet op het signaleren van stille armoede onder werkende ondernemers, het bieden van preventieve hulp en het versterken van hun financiële zelfredzaamheid, inrichting van een ondernemersloket, budgetcoaching en doorverwijzing.

3.6. Versterking van sociale participatie

Het bereik van regelingen voor participatie (zoals schoolkostenvergoeding, cultuurdeelname, sportdeelname) wordt actief vergroot. Waar mogelijk worden regelingen automatisch toegekend. Extra aandacht gaat uit naar vindbaarheid en gebruiksgemak.

3.7. Verbeterde communicatie en uitvoering

Er komen communicatiecampagnes gericht op vertrouwen, duidelijkheid en laagdrempeligheid. Ervaringsdeskundigen worden ingezet om barrières bij inwoners te doorbreken. Professionals in

het sociaal domein worden getraind in signalering, motiverende gespreksvoering en gedragsgerichte ondersteuning.

4. Verankering in uitvoeringsplan en monitoring

De in dit addendum opgenomen beleidsaanpassingen worden nader uitgewerkt in het Uitvoeringsplan Schuldhulpverlening en Armoede 2026–2027. Per maatregel worden concrete acties, verantwoordelijke partners, beoogde resultaten en monitoringindicatoren benoemd. De voortgang van de uitvoering wordt ten minste eenmaal per jaar gemonitord en gerapporteerd aan het college van burgemeester en wethouders en aan de gemeenteraad. Op basis van deze rapportages kunnen aanpassingen in beleid en uitvoering worden doorgevoerd.

5. Juridisch kader en bevoegdheid

- Dit addendum versterkt het bestaande Beleidsplan Schuldhulpverlening 2022–2025 en sluit beter aan bij de actuele financiële uitdagingen van inwoners en de gemeentelijke opgaven op het gebied van armoedebestrijding en schuldenpreventie. Hiermee onderstreept de gemeente Eijssden-Margraten haar ambitie om armoede structureel en duurzaam te bestrijden, met passende ondersteuning voor degenen die dat nodig hebben.
- Het addendum betreft geen wijziging van het reeds vastgestelde beleid, maar een nadere uitwerking en intensivering binnen het bestaande beleidskader. Dit addendum versterkt het bestaande beleidsplan Schuldhulpverlening 2022–2025 en zorgt voor een betere aansluiting bij de actuele financiële uitdagingen van inwoners en opgaven van de gemeente Eijssden-Margraten ten aanzien van armoedebestrijding en preventie van schulden. De gemeente Eijssden-Margraten onderstreept hiermee haar ambitie om armoede structureel en duurzaam tegen te gaan, met passende ondersteuning voor wie dat nodig heeft.
- Collegebevoegdheid op grond van artikel 160 Gemeentewet.
- Raadsvoorlegging niet vereist; raad wordt geïnformeerd via raadsinformatiebrief.
- Indien de uitvoering van een maatregel een aanpassing van de geldende verordening vereist, is deze uitvoering onder voorbehoud van instemming van de gemeenteraad met het opnemen van deze aanpassing in de verordening. Zodra de raad besluit tot deze wijziging, zal het college de benodigde aanpassingen in de uitvoering doorvoeren.

Bijlagen

- A. Overzicht aanvullende maatregelen
- B. Minima-effectrapportage Nibud
- C. Motie VVD 01 'Vroegsignalering schulden'
- D. Recente cijfers Eijssden-Margraten

